

Justiits- ja digiministri määruse „Täitmisregistri põhimäärus“ eelnõu SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga asutatakse andmekogu nimetusega täitmisregister (edaspidi *register*).

01.01.2024 jõustusid täitemenetluse seadustiku¹ (TMS) muudatused, mille kohaselt võetakse 1. jaanuaril 2024 kasutusele täitmisregister. See on Justiits- ja Digiministeeriumi peetav keskne register, mis hakkab selle loomisest alates täitma täitemenetlusregistri (senine TMS § 63) ja elektroonilise arestimissüsteemi (senine TMS § 63¹) ülesandeid.

Täitmisregistri oluline eesmärk on koguda täitemenetluse andmeid ja võimaldada menetlusosalistel saada iseteenindusportaali kaudu informatsiooni nende suhtes algatatud täitemenetluste kohta. Praegu ei ole head lahendust, mille abil saab menetlusosaline tervikliku ülevaate tema suhtes käimas oleva täitemenetluse, nõude täitmise ja seatud arestide kohta. Kui praegu on menetlusosalisel vaja ülevaadet tema suhtes algatatud täitemenetlustest, tuleb tal see välja selgitada kodanikuportaalist (eesti.ee), või kui tal see võimalus puudub, tuleb tal esitada taotlus Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Kojale (edaspidi ka *koda*). Seejärel peab menetlusosaline pöörduma tema täiteasjaga tegeleva kohtutäituri poole, et saada detailsemat infot täiteasjade ja arestide kohta. Täitmisregister seevastu annab täitemenetluse osalistele iseteenindusportaali kaudu kiire ja lihtsa võimaluse nimetatud informatsiooni edaspidi saada. Lisaks täitemenetlustele, kus menetlejaks on kohtutäitur, on plaanis kuvada täitmisregistris andmed ka nende menetluste kohta, kus täitetoiminguid teeb Maksu- ja Tolliamet.

Täitmisregistri iseteenindusportaali kaudu on menetlusosalisel võimalik:

- a) igal ajal saada ülevaade tema vastu sundtäitmisel olevatest nõuetest ning täitemenetluse raames seatud arestidest ja nende järjekorrast;
- b) tutvuda täitemenetluse põhilise informatsiooni, arestide ja menetleja kontaktandmetega.

Täitmisregistris olevate andmete ajakohasus on tagatud sellega, et täitmisregistris täitemenetluse registreerimine on menetlejale kohustuslik. Täitemenetlust registreerimata ei ole menetlejal võimalik täitetoiminguid teha, ennekoike areste seada. Täitmisregistrisse kantud andmete õigsust eeldatakse. Täitmisregistri andmeid saab pidada usaldusväärseks ja nendest võib lähtuda. Kui ilmneb vastuolu täitmisregistris ja kohtutäituri kasutatavas menetslussüsteemis olevate andmete vahel, eeldatakse täitmisregistrisse kantud andmete õigsust.

Väärrib täpsustamist, et täitmisregistris kuvatakse vaid registris olevate arestide järjekorda, mitte kõigi (krediidiasutuste) arestide järjekorda. Krediidiasutustes võib teatud juhtudel arestide järjekord olla teistsugune, kuna krediidiasutused sisestavad arestid saabumise järjekorras ning vastavalt konto avamise ajale. Lisaks täitmisregistris olevatele arestidele on krediidiasutustes täitmisel ka eelnevalt paber kandjal saabunud areste jne. Segaduse vältimiseks lisatakse täitmisregistri kasutajaliidesesse vastav teavitus.

Täitmisregistrist on informatsiooni täitemenetluste kohta võimalik saada ka kolmandatel isikutel. Seadusest tulenevaid avalik-õiguslikke ülesandeid täitvatel asutustel on võimalus pärida andmeid oma ülesannete täitmise eesmärgil. Muudel kolmandatel isikutel tekib võimalus pärida andmeid nagu ka praegu kehtivate TMS-i § 63 lõigete 1¹ ja 1² alusel. Tegemist on avaandmetega ning nendega saavad tutvuda nt sellised kolmandad isikud, kellel on lepingulisse suhtesse astumise eesmärgil vaja saada üldistatumat informatsiooni isiku maksedistsipliini kohta. Ka edaspidi saab andmeid pärida selle kohta, kas isikul on elatisevõlgnevus, ning selle olemasolu korral sissenõutava võla jäägi suurus, seda sisse nõudva kohtutäituri nimi, telefoninumber ja e-posti aadress ning täitemenetluse number. Menetlejal ja kojal on võimalus teha registrist päringuid ulatuses, mis on vajalik nende ülesannete täitmiseks.

Täitmisregistris on ka kogu senise elektroonilise arestimissüsteemi funktsionaalsus. Nendeks on konto arestimine krediidi- ja makseasutustes ning infopäringute edastamine ja nendele vastamine nende

---

¹ [RT I, 11.03.2023, 13](#)

asutuste vahel, kellel on selleks seadusest tulenev õigus ja kohustus. Lisaks võimaldab täitmisregister ka koguda täitestatistika, see aitab kaasa valdkonna poliitika kujundamisele.

Eelnõukohase määrusega kehtestatakse täitmisregistri põhimäärus, milles sätestatakse andmekogu pidamise kord, sealhulgas andmekogu vastutav töötleja ja volitatud töötledjad, andmekogusse kogutavate andmete koosseis ja andmeandjad. Samuti kehtestatakse täitmisregistri pidamisega seotud korralduslikud küsimused, sh elektroonilise arestimise ja infopäringute andmevahetuse kord.

Määrus kehtestatakse 01.01.2024 jõustunud täitemenetluse seadustiku § 63 lõigete 4, 5, 9 ja 10 ning § 115 lõike 7 alusel.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Määruse eelnõu on ette valmistanud ja seletuskirja koostanud Justiits- ja Digiministeeriumi justiitshalduspoliitika osakonna vabakutsete talituse juhataja Kairit Kirsipuu (5887 7524, kairit.kirsipuu@justdigi.ee) ja sama talituse nõunikud Glen Roosaar (5329 3222, glen.roosaar@justdigi.ee) ja Aleksandr Logussov (526 7501, aleksandr.logussov@justdigi.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud endine õiguspoliitika osakonna õigusloome korralduse talituse toimetaja Airi Kapanen.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõukohase määrusega kehtestatakse täitmisregistri põhimäärus. Täitmisregister on riiklik andmekogu, mille peamine eesmärk on täitemenetluse andmete süstematiseeritud kogumine ja hoidmine nendele andmetele juurdepääsu võimaldamise eesmärgil, samuti võlgniku konto ja rahalise nõude arestimise võimaldamine ning krediidi- ja makseasutustesse infopäringute tegemise tagamine.

Eelnõu 1. peatükk sisaldab täitmisregistri põhimääruse üldsätteid.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse andmekogu asutamine ja määratakse andmekogu ingliskeelne nimetus (lõiked 1 ja 2). Lõikes 3 esitatakse andmekogu pidamise eesmärk. Andmekogu eesmärk on sätestatud ka TMS-i § 63 lõikes 1. Täitmisregister on riigi infosüsteemi andmekogu, mille eesmärk on täitemenetluse andmete kogumine ja nendele andmetele juurdepääsu võimaldamine. Andmekogu eesmärk on ka täitestatistika kogumine, samuti infovahetuskanalina võlgniku konto ja rahalise nõude arestimise ja arestide haldamisega seotud toimingute tegemise võimaldamine ning seadusest tuleneva ülesande täitmiseks krediidi- ja makseasutuse valduses olevate andmete kohta päringute tegemise tagamine.

Andmekogu loomine tagab esiteks täitemenetluse andmete süstematiseeritud ja tervikliku kogumise ühte registrisse, mis võimaldab pidada arvestust ja saada ülevaate käimasolevatest aktiivsetest täitemenetlustest ja nendega seotud konto arestidest. Täitemenetlusega seotud andmete kogumine ühte registrisse suurendab täitemenetluse usaldatavust ja läbipaistvust. Teiseks tagab see menetlusosalisele tervikliku ülevaate tema vastu sundtäitmisel olevatest nõuetest ning täitemenetluse raames seotud arestidest ja nende järjekohadest. Kolmandaks paraneb juurdepääs täitemenetluse ja arestidega seotud andmetele. Registri juurde luuakse iseteenindusportaal, mis võimaldab menetlusosalistele lihtsa ja mugava juurdepääsu endaga seotud täitemenetluse andmetele ja kolmandatele isikutele ja avalikkusele juurdepääs registri andmetele seaduses sätestatud ulatuses.

1. jaanuaril 2024 jõustus täitemenetluse seadustiku muudatus, mille kohaselt tuleb alates 01.01.2024 kõik täiteasjad registreerida täitmisregistris. Kohtutäituri seaduse² (KTS) § 13 lõike 1 kohaselt on kohtutäituri alates 01.01.2024 kohustus kõik ametitoimingud registreerida täitmisregistris. Registrisse esitavad kohtutäituri andmeid, keda poolt kohtutäituri tööks peetava infosüsteemi (edaspidi *koja süsteem*) kaudu.

Eelnõu §-s 2 tuuakse esile küberturvalisuse seaduse (KÜTS)³ § 7 lõike 5 alusel Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri kehtestatud määruses sätestatud nõuete alusel määratud täitmisregistri

² [RT I, 01.03.2023, 8](#)

³ [RT I, 06.08.2022, 18](#)

turvaklass ja turbeaste. Nõuete eesmärk on tagada infosüsteemides ja andmekogudes töödeldavatele andmetele piisava tasemega turvalisus. Infosüsteemi turbeaste on keskmine. Andmekogu vastutav töötleja tagab Eesti infoturbestandardi tingimuste täitmise auditi läbiviimise iga kolme aasta järel.

Täitmisregistri turvaklass on K2T1S3. Hinnates nii täitmisregistri kättesaadavust kasutajatele kui ka selles sisalduvate andmete kättesaadavust teistele infosüsteemidele, mis sellest infosüsteemist andmeid võtavad, on registri lubatud summaarne seisak nädalas kuni 2 tundi ja käideldavuse turvaosaklass seega K2. Kuna täitmisregistrisse jõudvate andmete õigsuse eest vastutab andmete esitaja, saab andmeid hiljem kontrollida. Kuna kasutajad, kes saavad teha süsteemis muudatusi, on vähe, pole vajalik pidev kontroll. Ajakohasuse kontrolle tehakse erijuhtudel ja vastavalt vajadusele. Andmed on lisaks täitmisregistriks olemas ka andmekogus, mis vastavaid andmeid täitmisregistrisse edastab. Täitmisregistri vastutaval töötlejal puudub võimalus regulaarselt kontrollida, kas andmed on õiged või mitte. Andmete õigsuse tagamine on registrisse andmete esitaja kohustus. Tervikluse turvaosaklass on sellest tulenevalt T1. Kuna täitmisregistri jaoks tuleb tagada samasugune konfidentsiaalsus nagu infosüsteemidel, kust andmed täitmisregistrisse jõuavad, (ning täitmisregistri kaudu vahendatakse mh pangasaladusega kaetud andmeid), on konfidentsiaalsuse turvaosaklassiks põhjendatud määrata S3. Kuna andmete turvaklassi üks osaklass vastab tasemele 3, on turbeaste kõrge.

Eelnõu 2. peatükk sätestab registri töötlejad ja nende ülesanded ning registri kasutajad.

Eelnõu §-s 3 määratakse registri vastutavaks töötlejaks Justiits- ja Digiministeerium ning volitatud töötlejaks Registrate ja Infosüsteemide Keskus (edaspidi RIK). See, et vastutav töötleja on Justiits- ja Digiministeerium, tuleneb TMS-i § 63 lõikest 3, kuid selguse huvides nimetatakse see asjaolu ka määruses.

TMS-i § 63 lõike 4 kohaselt on täitmisregistri volitatud töötleja valdkonna eest vastutava ministri määratud isik või asutus. RIK on täitmisregistri volitatud töötlejaks märgitud seetõttu, et RIK-i tegevusvaldkond on Justiits- ja Digiministeeriumi valitsemisala info- ja kommunikatsioonitehnoloogia teenuste (edaspidi *IKT-teenuste*) arendamine, haldamine ja pakkumine. RIK täidab infosüsteemide arendamisel ja haldamisel ning andmekogude pidamisel mitut põhiülesannet, sh korraldab ja teostab ministeeriumi ja ministeeriumi valitsemisalas olevate asutuste ja teenindatavate asutuste IKT-teenuste hankimist, tarnimist, arendamist, eksploatatsiooni ja hooldust ning korraldab ja teostab hallatavate andmekogude andmetöötlust. Sellele vastab ka RIK-i roll täitmisregistri puhul.

Eelnõu §-s 4 loetletakse vastutava töötleja peamised ülesanded ja kohustused täitmisregistri pidamisel. Vastutav töötleja juhib registri pidamist, lahendab andmekogu puudutavaid õiguslikke küsimusi, teavitab volitatud töötlejaid registri toimimist takistavatest asjaoludest, registri muudatuste või arenduste teostamise kavatsusest, registrit ja selle kasutamist mõjutavate õigusaktide kehtestamise või muutmise kavatsusest ning annab muud vajalikku teavet. Nii sätestatakse Justiits- ja Digiministeeriumi üldine juhtiv roll registri pidamisel, sh arendamisel, ja õigus anda volitatud töötlejale selleks vajalikke juhiseid ja korraldusi (punktid 1–2). Kuna vastutava töötlejana vastutab Justiits- ja Digiministeerium avaliku teabe seaduse⁴ § 43⁴ lõike 1 kohaselt täitmisregistri haldamise seaduslikkuse ja andmekogu arendamise eest tervikuna, sh enda poolt infosüsteemi kantud andmete õigsuse ja isikuandmete töötlemise nõuete, sh turvanõuete täitmise eest, siis seadusest ja muudest õigusaktidest tulenevaid kohustusi eelnõus üle ei korrata.

Punkt 3 sätestab, et vastutav töötleja annab loa täitemenetluse seadustiku § 63 lõikes 2 nimetatud süsteemi liidestamiseks täitmisregistriga, kontrollides eelnevalt selleks õigusliku aluse olemasolu ja asjakohasust. 2024. aasta 1. jaanuaril jõustunud TMS-i § 63 lõige 2 sätestab, et avaliku võimu kandja, kes vajab täitmisregistri kasutamist seadusest tuleneva ülesande täitmiseks (asutus), võib süsteemiga liituda juhul, kui selleks on olemas tehniline võimekus. Sellest lähtudes on vaja ka hinnata, kas täitmisregistriga liitumise tehniline eeldus on täidetud. Seda saab Justiits- ja Digiministeerium eelkõige hinnata koostöös RIK-iga, kelle ülesannete hulka kuulub muu hulgas registri arendamine ja selle turvalisuse tagamine. Samuti hindab vastutav töötleja enne süsteemiga liitumist, millises ulatuses on andmetele juurdepääsu andmine asutusele tema seaduses sätestatud ülesandeid ja piiranguid arvestades võimalik.

---

⁴ [RT I, 07.03.2023, 11](#)

Punktis 4 sätestatakse Justiits- ja Digiministeeriumi kohustus teavitada registri kasutajaid ja andmeandjaid registri toimimist takistavatest asjaoludest ning punktides 5–8 on esile toodud Justiits- ja Digiministeeriumi peamised järelevalve- ja andmekaitsealased ülesanded ja kohustused. Seejuures teostab vastutav töötleja punkti 6 kohaselt järelevalvet selle üle, kas registriga päringute tegemiseks liidestunud asutus isikuandmete vastutava töötlejana on teostanud piisavat kontrolli andmete töötlemise õiguspärasuse üle, sh küsib liidestunud kasutajalt, vajadusel selle kohta selgitusi, teeb ettepanekuid puuduste kõrvaldamiseks ning otsustab juurdepääsuõiguse äravõtmise. Asutused võivad registriandmete kohta päringuid esitada vaid seaduses sätestatud piiranguid arvestades oma ülesannete täitmiseks. Päringuid tegev asutus peab tagama, et järgib andmete töötlemisel õigusaktides sätestatud nõudeid. Kui tekib kahtlus mõne päringu õiguspärasuses, on registri vastutaval töötlejal võimalik päringuga seonduvat kontrollida.

Punkti 9 kohaselt teavitab Justiits- ja Digiministeerium RIK-i kohtutäituri ametisse nimetamisest ja ametist vabastamisest või tagandamisest. See on vajalik eelkõige seetõttu, et registri juures hoitakse ajakohast informatsiooni ametis olevate täiturite ja nende ametitegevuse aadresside ja kontaktide kohta, mida isikutele registris välja kuvatakse.

Punkti 10 kohaselt avaldab registri vastutav töötleja oma veebilehel teabe registriga liidestatud infosüsteemide, avaliku võimu kandjale antud juurdepääsu ja päringute tegemise ulatuse ning õiguslike aluste kohta. Nii on avalikkusele selgelt ja läbipaistvalt näha, millised asutused registrit kasutavad, milliseid päringuid nad selle kaudu teha saavad ning mis on päringute õiguslikuks aluseks.

Eelnõu §-s 5 sätestatakse RIK-i ülesanded ja kohustused täitmisregistri volitatud töötlejana. RIK tagab registri nõuetekohase arendamise, testimise ja hooldamise (p 1). RIK kohustub muu hulgas tagama täitmisregistri käideldavuse, andmete tervikluse ja konfidentsiaalsuse vastavalt küberturvalisuse seaduse § 7 lõike 5 alusel Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri kehtestatud määruses sätestatud nõuetele (p 2), korraldama vajalike turvaauditite tellimise ja täitma sellega kaasnevaid ülesandeid (p 3), teenuseinsidentide lahendamise ja tehnilise toe toimimise (p 4), teavitama puudutatud osapooli registri või selle teenustega seotud rikked (p 5), nõustama registri kasutajaid (p 6), tagama tehnilise toe registrisse kandmata jäetud andmete registrisse kandmiseks ja ebaõigete andmete parandamiseks (p 7). Samuti hindab RIK registriga liituda sooviva asutuse tehnilist võimekust ning vastutab kasutajate õiguste haldamise ja nende andmete ajakohasuse eest. Samuti teavitab RIK registriga liidestunud asutusi uue infosüsteemi registriga liidestamisest. RIK ei vastuta andmeandjate esitatud andmete õigsuse ega ajakohasuse eest. Lõikes sätestatakse ka volitatud töötleja peamised andmekaitsealased kohustused ning kohustus täita vastutava töötleja juhiseid ja korraldusi (p-d 12–14).

RIK-i tegevust Justiits- ja Digiministeeriumi valitsemisala infosüsteemide haldamisel ja arendamisel reguleerib ka justiitsministri 29. augusti 2016. a käskkirjaga nr 69 kinnitatud „Justiitsministeeriumi infotehnoloogia valdkonna planeerimise, juhtimise ja haldamise kord“.

Eelnõu 3. peatükk sätestab registri andmeandjad ja nende ülesanded.

Eelnõu §-s 6 loetletakse andmeandjad, kelle andmekogudest registrisse andmeid saadakse.

Eelnõu §-s 7 loetletakse andmeandjate spetsiifilised ülesanded. Lõikes 1 on loetletud Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koja (*koda*) ülesanded. Kojal on täitmisregistri andmetega sisustamisel kande roll. TMS-i § 63² kohaselt peab koda kohtutäiturite tööks vajalikku infosüsteemi, mis võimaldab digitaalset andmevahetust teiste andmekogudega, ning kohtutäiturid kasutavad teiste andmekogudega andmevahetuseks ainult nimetatud infosüsteemi. See tähendab, et kõikide kohtutäiturite menetletavate täiteasjade andmed jõuavad täitmisregistrisse koja peetava süsteemi kaudu. Seetõttu on kojale pandud ka suhteliselt ulatuslikud andmetega seonduvad ülesanded.

Punkti 1 kohaselt vastutab koda kohtutäituri poolt käesolevas määruses sätestatud andmete koja infosüsteemi kaudu registrisse kandmise tehnilise võimaldamise eest, sh tagab andmete jooksva uuendamise võimaluse. Täitmisregistri eesmärgi täitmiseks on oluline, et selles oleksid täiteasja kohta õiged ja ajakohased andmed. Kuna TMS-i § 63² lõike 3 kohaselt kasutavad kohtutäiturid alates 2024. aasta 1. jaanuarist teiste andmekogudega (sh täitmisregistriga) andmevahetuseks ainult koja infosüsteemi, on oluline, et koda loob eeldused selleks, et täitmisregistrisse jõuaksid täiteasja kohta õiged andmed, sh et andmeid jooksvalt uuendataks. Punkt 2 sätestab lisaks, et koda vastutab enda

poolt registrisse kantud andmete õigsuse, ajakohasuse, täielikkuse ja andmetöötluse seaduslikkuse eest, ning punkti 3 kohaselt suhtleb vajaduse korral registri andmeandjatega ning korraldab koostöös RIK-iga registrisse kandmata jäetud andmete registrisse kandmist ja ebaõigete andmete parandamist.

Koja vastavad ülesanded on täitmisregistri olulise eesmärgi – täitemenetluse andmetele juurdepääsu võimaldamise – saavutamiseks mainimisväärse tähtsusega. Samuti võib eeldada, et täitmisregistri kasutusele võtmisel on registri andmekvaliteedis puudusi ka seetõttu, et eri infosüsteemides on andmeid töödeldud erineval kujul, mistõttu ei pruugi mõned andmed kohtutäiturite süsteemidest täitmisregistrisse jõuda kvaliteedikao. Kuna täitemenetluste andmed ja informatsiooni andmete parandamiseks saab koda kohtutäituritelt, on nimetatud ülesannete täitmisel oluline koja ja kohtutäiturite koostöö. Punktis 4 on sätestatud turvameetmete rakendamise kohustus.

Lõikes 2 sätestatakse kohtutäituri ülesanded registri andmeandjana. Neist peamine on kanda koja süsteemi kaudu täiteasjade ja arestide andmed täitmisregistrisse ning hoida neid ajakohasena. Kohtutäituri kannavad täiteasjade ja arestide andmeid enda või koja peetavasse infosüsteemi või mõlemasse juba praegu. Sealhulgas hakkavad andmed koja süsteemi ja täitmisregistri vahel liikuma automatiseeritult. Seega ei kaasne ülesande täitmisega kohtutäituritele põhimõtteliselt uusi kohustusi, kuigi andmete uuendamise praktika kohandamine võib mõnel juhul vajalikuks osutuda.

Lõikes 3 sätestatakse Maksu- ja Tolliameti ülesanded registri andmeandjatena. Ülesanded on kitsalt seotud andmevahetusega, mis hakkab edaspidi toimuma Maksu- ja Tolliameti andmekogu ja registri vahel. Lõikes 4 sätestatakse krediidi- ja makseasutuse analoogsed ülesanded. Andmeandjate ülesanded seisnevad eelkõige enda poolt registrisse edastatud andmete õigsuse tagamises ning vajadusel enda poolt tehtud päringute kohta selgituste andmises.

Eelnõu 4. peatükk sätestab registrile juurdepääsuga seonduva.

Eelnõu §-s 8 määratakse andmetele juurdepääsu andmise ulatus. TMS § 63 lõike 1 punkti 1 kohaselt on registri üheks eesmärgiks täitemenetluse andmete kogumine ja nendele andmetele juurdepääsu võimaldamine.

Lõige 1 sätestab, et igale isikule kuvatakse registris andmed tema suhtes algatatud täiteasjade ja seatud arestide kohta. Samuti kuvatakse andmeid isiku esindatavate kohta. Juriidilise isiku puhul näeb neid andmeid juriidilise isiku seaduslik esindaja. Täitmisregister on X-tee kaudu liidestatud äriregistriga see võimaldab juriidilise isiku esindaja tuvastada. Samuti on register liidestatud rahvastikuregistriga, mis võimaldab tuvastada isiku esindatavad. Lisaks saab füüsiline isik täitmisregistris ise teistele isikutele anda volitusi endaga seotud täiteasjade ja arestide andmete nägemiseks.

Lõige 2 viitab selguse huvides TMS-i § 63 lõigetes 11 ja 12 sätestatule, et muudele isikutele on täitmisregistrist kättesaadav teave, kas isikul on elatise võlgnevus, ning selle olemasolu korral sissenõutava võla ja/või võla jäägi suurus, seda sissenõudva kohtutäituri nimi, telefoninumber ja e-posti aadress ning täitemenetluse number. Samuti on kättesaadav teave, kas isikul on täitmisele antud võlgnevus, ning selle olemasolu korral täitedokumendist tuleneva võla suurus ja selle jääk. Teavet antakse nende täitemenetluste kohta, milles on möödunud vabatahtliku tasumise tähtaeg. Isikute ringi ei ole piiratud, kuna seaduse kohaselt võib viidatud andmetega tutvuda igaüks. Andmetega tutvumiseks tuleb end autentida riigi autentimisteenuse (TARA) kaudu.

Lõike 3 kohaselt autenditakse täitmisregistri kasutaja riigi autentimisteenuse (TARA) kaudu, mis on Riigi Infosüsteemi Ameti poolt keskselt osutatav teenus, millega asutus saab oma e-teenuses autentida ID-kaardi, mobiil-ID, smart-ID ja Euroopa Liidu eID kasutaja.

Lõike 4 kohaselt väljastatakse krediidi- ja makseasutusele ja täitemenetluse seadustiku § 63 lõike 2 alusel registriga liidestatud asutustele andmeid arestide kohta. See hõlmab nii aresti seadmise, muutmise kui ka tühistamise andmeid. Lisaks olemasolevate kontode arestimise võimaldamisele on arestide andmete väljastamine vajalik ka selleks, et krediidi- ja makseasutustel oleks võimalik registri kaudu kontrollida kliendile konto esmase avamise korral tema suhtes kehtivate konto arestide olemasolu (§ 15 kohaselt).

Eelnõu 5. peatükk sätestab andmete töötlemise infovahetuskanali kaudu.

TMS § 63 lõike 1 punkti 4 kohaselt on registri üheks eesmärgiks infovahetuskanalina tagada krediidi- ja makseasutuse valduses olevate andmete kohta päringute tegemine seadusest tuleneva ülesande täitmiseks. Selles osas toimib register vaid andmete vahendajana päringu tegija ja sellele vastaja vahel.

Eelnõu §-ga 9 reguleeritakse päringute tegemise õiguse andmine ja päringu tegija vastutus.

Lõige 1 reguleerib juurdepääsuõiguste andmist. Asutusele antakse juurdepääsuõigused olenevalt ülesannetest, mis on õigusaktidega asutusele ja konkreetsele ametnikule või töötajale pandud. Seejuures arvestatakse õigusaktides sätestatud piiranguid, näiteks krediidasutuste seaduse §-s 88 sätestatud piiranguid. Juurdepääsuõiguse andmise otsustab registri vastutav töötaja ning kasutajaõigusi haldab RIK.

Lõige 2 reguleerib seda, milliseid päringuid on registri kaudu võimalik teha. Erinevate päringute tegemiseks juurdepääsu andmisel arvestatakse avaliku võimu kandjale seadusega pandud ülesandeid ja seaduses sätestatud piiranguid. Registri kaudu saab esitada päringuid üksnes konto olemasolu, saldo, väljavõtte, kontot kasutama volitatud isikute ja konto omaniku tegeliku kasusaaja ning hoiulaeka olemasolu kohta. Muid andmeid registri kaudu pärida ei ole võimalik ning selleks tehnilist lahendust loodud ei ole. Õigusliku aluse andmete pärimiseks registri kaudu sätestab eriseadus, näiteks reguleerib rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse § 81 mitmeid andmeid, mis tuleb kättesaadavaks teha täitmisregistri kaudu, samuti saavad kohtueelse uurimise asutused (sh Politsei- ja Piirivalveamet) täitmisregistri kaudu pangakonto väljavõtet pärida kriminaalmenetluses ning TMS § 115 lõige 1 sätestab kohtutäituri õiguse nõuda krediidasutusest informatsiooni võlgniku konto olemasolu kohta.

Lõike 3 kohaselt tuleb liidestumist taotleval asutusel märkida, milliste lõikes 2 nimetatud andmete kohta soovib kasutaja hakata päringuid tegema ning milline on õiguslik alus vastavate andmete saamiseks. See tähendab, et liidestumisel ei anta kasutajale automaatselt õigust ja ligipääsu registri kaudu kõikide andmete pärimiseks, vaid hinnatakse õigust juurdepääsuks andmete (päringute) kaupa. Määruse § 4 kohaselt teostab registri vastutav töötaja järelevalvet selle üle, kas registriga päringute tegemiseks liidestunud asutus isikuandmete vastutava töötajana on teostanud kontrolli andmete töötlemise õiguspärasuse üle, sh küsib päringu tegijalt selgitusi, teeb ettepanekuid puuduste kõrvaldamise kohta ning otsustab juurdepääsuõiguse äravõtmise. Kuigi asutusele registrile juurdepääsu andmisel hinnatakse selleks vajaliku õigusliku aluse olemasolu, on seega võimalik ka hiljem kontrollida andmete töötlemise õiguspärasust.

Lõige 4 sätestab liidestatud kasutaja kohustused ja vastutuse. Isikuandmete üldreeglistest tulenevalt vastutab andmete töötaja töötlemise õiguspärasuse eest. Päringute õiguspärasuse süsteemseks tagamiseks on päringute tegija kohustatud teostama päringute tegemise üle piisavat kontrolli ning enne juurdepääsuõiguse ja päringute tegemise õiguse saamist esitama registri vastutavale töötajale kinnituse asjakohaste meetmete rakendamise kohta. Näiteks võib osutada vajalikuks päringute tegija infosüsteemi kontrollimehhanismide rakendamine või asutuse sisemiste järelevalveprotsesside kujundamine.

Lõige 5 sätestab ka päringu tegija kohustuse märkida päringu tegemisel päringusse krediidasutuste seaduse § 88 lõikes 6 nimetatud andmed, millest päringute õiguspärasuse kontrollimise seisukohast on kõige olulisemad andmete töötlemise eesmärk ning päringu õiguslik alus koos viitega konkreetsele menetlusele või alusdokumendile, millega päring on seotud. Need ei ole täitmisregistri salvestatavad andmed, neid säilitatakse lisaks päringu tegija infosüsteemile krediidi- ja makseasutuse infosüsteemis. Päringute tehniline lahendus on välja arendatud viisil, mis arvestab vajadust nimetatud andmed päringut tehes kättesaadavaks teha. Krediidasutuste seaduse § 88 lõikes 6 nimetatud andmeteks on päringu esitaja nimi, ametinimetus või viide tema pädevuse muule õiguslikule alusele, aadress ja sidevahendite andmed; kliendi, kelle suhtes järelepärimine on esitatud, nimi või ärinimi koos isikukoodi või sünniaja või registrikoodiga; taotletavate andmete kasutamise eesmärk ja nende ammendav loetelu või kirjeldus; järelepärimise esitamise õiguslik alus; järelepärimise esitaja allkiri. Esitaja allkirja nõue on registris täidetud viisil, et päringut tegevale asutusele on antud juurdepääs läbi kellegi allkirja ja päringuteenust kasutades on päringuga alati kaasas sertifikaat, mis seda asutust kinnitab.

Lõige 6 viitab sellele, milliseid andmeid päringute kohta registris töödeldakse. Tegemist on andmetega, mis on vajalikud päringute ja nende vastuste edastamiseks.

Lõige 7 sätestab päringu tegija kohustuse anda selgitusi enda poolt registri kaudu tehtud päringute kohta. Selgitusi võib küsida nii registri vastutav töötleja (vt § 4 punkt 6) kui ka isik, kelle andmeid on töödeldud. Kuigi § 9 lõikest 5 tulenevalt tuleb informatsioon päringu tegemise eesmärgi ja õigusliku aluse kohta päringut tehes märkida, ei ole see informatsioon registri kaudu kättesaadav isikule, kelle andmeid töödeldakse.

Eelnõu 6. peatükk sätestab registri andmete koosseisu.

Eelnõu § 10 lõikes 1 sätestatakse andmed, mis kantakse registrisse täiteasja kohta. Täitmisregistri eesmärk on täitemenetluse andmete kogumine ja nendele juurdepääsu võimaldamine. Seega on andmete loetelu määramisel eelkõige lähtutud kohtutäituri peetavasse täitetoimikusse kantavatest andmetest ning samuti on arvestatud täitmisregistri kui elektroonilise infovahetuskanali olemusest tingitud erisustega. Näiteks on andmete loetelus eraldi esile toodud täiteasja menetleva kohtutäituri nimi või asutuse nimetus.

Kuna andmekoosseis on üsna mahukas ning täitmisregistrisse kantakse andmeid ka vanemate ja juba lõppenud täitemenetluste kohta, mille andmed pärinevad vanematest infosüsteemidest, on tõenäoline, et täitmisregistri käivitamisel võib registri andmetes tulla ette puudusi. Andmekvaliteedi parendamiseks pannakse §-ga 7 registri andmeandjatele kohustus kanda registrisse puuduvad andmed ja parandada ebaõiged andmed. Samuti tagab lõike 1 ajakriitiliste andmete registrisse jõudmist määruse § 12 lõige 2, mis sätestab kohtutäituri poolt täiteasjaga seotud aresti seadmise eeldusena täiteasja olulisemate andmete olemasolu. Kui täitetoimikus puuduvad andmekoosseisu loetelusse kuuluvad andmed (nt puuduvad täiteasjas solidaarvõlgnikud), siis neid registrisse ei kanta ja isikutele ei väljastata.

Lõige 2 sätestab andmed, mis kantakse täitmisregistrisse aresti kohta. Täitmisregister on vastavas osas kavandatud asendama senist elektroonilist arestimissüsteemi. Elektroonilist arestimissüsteemi seni reguleerinud TMS-i § 63¹ ega selle alusel kehtestatud justitsministri 15. detsembri 2009. a määruse nr 42 „Kohtutäituri määrustik“⁵ 5². peatükk andmekoosseisu nii detailselt ei reguleerinud. Õiguselguse tagamiseks on lõikes 2 esitatud vastav loetelu. Sätte kohaselt kantakse täitmisregistrisse andmed, mis on vajalikud aresti määramiseks ja selle seostamiseks täitemenetlusega.

Lõige 3 sätestab andmed, mis kantakse täitmisregistrisse maksejuhiseta aresti puhul. Tegemist on arestiga, mida on valdavalt kasutatud menetluste tagamiseks mõeldud täitedokumentide sundtäitmisel (nt hagi tagamine esialgse õiguskaitse korras) või Maksu- ja Tolliameti menetlustes. Eeltoodud menetluste eripära tõttu võib täitmisregistrisse kantavate andmete hulk olla väiksem, võrreldes tavapärase maksejuhise ja aresti puhul sätestatuga.

Lõige 4 sätestab andmed, mis kantakse täitmisregistrisse volituste kohta. Täitemenetluse osalised saavad anda nende volitatud isikutele õiguse tutvuda neid puudatavate täitemenetluste andmetega. Näiteks võib praktikas ette tulla vajadus anda volitust võlanõustajale või võlgnikku esindavale juristile. Samas ei ole volitatavate isikute ring piiratud. Volituste kohta kantakse registrisse volituse kuupäev, volitatava nimi ja isikukood, volituse algus ja lõpp ning volituse ulatus. Volituse andmisel saab isik valida, kas võimaldab volitataval näha nõuete, võlgnevuste või arestide andmeid. Volitada saab ka kõikide nimetatud andmete nägemise õigust. Minimaalselt tuleb valida üks nimetatud andmegruppidest.

Lõige 5 sätestab andmed, mida töödeldakse registris selle kaudu tehtud päringute kohta. Informatsioon tehtud päringute kohta võimaldab muuhulgas vajadusel kontrollida tehtud päringute õiguspärasust ja põhjendatust.

Lõige 6 sätestab registri pidamise logide andmekoosseisu.

Eelnõu 7. peatükk reguleerib andmete kandmist registrisse.

Eelnõu § 11 sätestab, millisest andmekogust ja millised andmed registrisse jõuavad ning mil viisil toimub andmevahetus registri ja teiste andmekogude vahel. Mitmeid sama tüüpi andmeid võivad edastada mitu erinevat andmeandjat. See ei tähenda siiski samade andmete mitu korda esitamist.

---

⁵ [RT I, 28.12.2022, 16](#)

Näiteks seavad areste nii kohtutäiturid kui ka Maksu- ja Tolliamet. Seetõttu esitavad nad registrisse andmeid enda poolt seatud arestide kohta.

Rahvastikuregistri ja äriregistri andmeid kasutatakse isiku ja temaga seotud isikute tuvastamisel. Rahvastikuregistrist tehtud päringu alusel tuvastatakse, kas isikul on alaealisi lapsi või eestkostetavaid. Isik näeb ka oma laste ja eestkostetavate täitemenetluste andmeid sarnaselt enda andmetega. Samuti tehakse vajaduse korral päring registrisse, kui administreerimisel lisatakse asutusele uus kasutaja. Äriregistrist tehtud päringu alusel tuvastatakse autentitud kasutaja seos nii era- kui ka avaliku sektori asutustega, lisatakse uusi asutusi ja uuendatakse täitmisregistris olemasolevate asutuste andmeid.

Eelnõu § 12 reguleerib olukordi, kus registrisse andmete kandmisel ilmnevad vead. Täitemenetluse süsteemis on iga hetk aktiivselt menetluses u 500 000 täiteasja. Sellise menetluste hulga puhul on üsna tõenäoline, et registrisse andmete edastamisel või uuendamisel ilmneb tehnilist laadi vigu. Samas ei tohi juhtuda, et sellised vead takistaksid täitemenetluse toimingute (ennekõike elektroonilise arestimissüsteemi kaudu arestide seadmisel) tegemist. Seega on lõikes 2 loetletud andmed, mis peavad aresti seadmise ajaks ilmingimata olema registris. Selliselt saab kohtutäitur andmevahetuses vea ilmnenemise korral sooritada täitemenetluseks vajaliku toimingut ja seejärel kõrvaldada andmevahetuses esinenud puuduse. Rõhutame, et lõike 2 nõuded kehtivad vaid juhul, kui arest on seotud mõne täiteasjaga ja aresti seab kohtutäitur. Kui arest ei ole seotud täiteasjaga või kui aresti seab muu asutus (näiteks Maksu- ja Tolliamet), siis lõike 2 nõuded ei kohaldu.

Lõiked 3 ja 4 sätestavad andmed, mis tuleb aresti registreerimisel selle kohta kindlasti registrisse kanda. Sarnaselt lõikes 2 sätestatule on arestide kohta registrisse kantavate andmete koosseis suurem, kuid aresti operatiivse seadmise tagamiseks on lõikes 3 ja 4 sätestatud vaid minimaalne vajalik andmekoosseis. Lõige 3 sätestab üldise andmekoosseisu arestide kohta ja lõige 4 erisättena andmekoosseisu maksejuhiseta arestide jaoks.

Lõige 5 reguleerib olukorda, kus §-s 10 sätestatud andmekoosseisust teatud andmeid ei eksisteerigi. Näiteks on koda välja toonud, et mitterahaliste nõuete puhul puudub põhi- ja kõrvalnõude algsumma, mistõttu ei saa selliseid andmeid ka täitmisregistrile esitada. Maksu- ja Tolliameti seatavatel arestidel puudub näiteks täitemenetluse number.

Eelnõu § 13 reguleerib registrisse kantud andmete õiguste tagamist ning ebaõigete andmete parandamist.

Lõike 1 kohaselt vastutab täitmisregistrisse kantud ebaõigete andmete parandamise ja andmete ajakohasena hoidmise eest andmete esitaja. Eelkõige on see põhjendatud seetõttu, et kõik täitmisregistri andmed pärinevad teistest andmekogudest, st andmeandjatelt. Nii täiteasjade kui ka arestide puhul on oluline, et täitmisregistris olevad andmed oleksid ajakohased. Seetõttu on andmete parandamise kõrval eraldi esile toodud kohustus hoida andmed uuendamisega ajakohased. Andmete ajakohasena hoidmine peaks toimuma tavapärase andmevahetuse käigus automaatselt.

Lõige 2 sätestab olulise põhimõtte, et teisest infosüsteemist pärinevad andmed parandatakse süsteemis, millest need pärinevad, ja kantakse seejärel täitmisregistrisse. Näiteks tähendab see, et kui mõne täiteasja andmed täitmisregistris osutuvad ebaõigeks, parandatakse need esialgu koja infosüsteemis ja kantakse seejärel uuesti täitmisregistrisse. Sel moel saavutatakse, et andmed on õiged mõlemas infosüsteemis. Samuti välistab kirjeldatud protsess võimaluse, et täitmisregistris õigeks muudetud andmed muutuvad teise andmekoguga andmete vahetamisel uuesti ebaõigeks.

Andmed parandatakse otse täitmisregistris ainult juhul, kui andmete parandamine ei ole liidestatud süsteemis võimalik. Näiteks ei ole koja infosüsteemis mõnel hetkel võimalik teha teatud massmuudatusi, kuigi vajalike muudatuste andmed võivad kohtutäituril masinloetaval kujul olemas olla.

Lõige 3 sätestab, et RIK säilitab registritoimingute logid digitaalses andmebaasis. Logid võimaldavad tuvastada andmete esitaja ja samuti potentsiaalseid vigu. Logide säilitamise tähtsajad on sätestatud §-s 16.

Eelnõu §-des 14 ja 15 sätestatakse elektroonilise arestimise ja konto avamise elektroonilise kontrollimise kord ja tehnilised nõuded. Need sätted loetlevad registri osana toimiva elektroonilise

arestimissüsteemi kaudu tehtavad toimingud ja neid korratakse TMS-ist tulenevat kohtutäituri kohustust edastada areste just selle süsteemi kaudu.

Väärrib täpsustamist, et elektrooniliste arestide olemasolu tuleb kontrollida iga kord, kui avatakse uus konto. Hetkel saab registri kaudu kontrollida elektrooniliselt seatud arestide olemasolu. Paber kandjal koostatud arestide andmed kantakse registrisse pärast asjakohase tehnilise võimaluse loomist.

Määrus reguleerib ühtlasi krediidi- ja makseasutuste suhtlust registriga enne kliendile esmase konto avamist ning krediidi- ja makseasutuste suhtluse vahendamist arestide seadjatest isikutega ja asutustega. Sisult on mõningate kohandustega üle võetud sätted, mis seni paiknesid justiitsministri 15. detsembri 2009. a määruse nr 42 „Kohtutäitrimäärustik“⁵² peatükis. Välja on jäetud sätted, mis olid seni vajalikud põhjusel, et elektrooniline arestimissüsteem oli eraldi süsteem. Samuti on välja jäetud sätted, mis ei ole enam asjakohased (näiteks elektrooniliste arestide eraldi programmis koostamist reguleerivad sätted).

Paragrahvi 14 lõikes 2 on reguleeritud juhtumeid, kus aresti tuleb seada viisil, mida register ei võimalda. Selliseks juhtumiks on näiteks see, kui arest tuleb seada muus valuutas kui eurodes. Registris ei ole hetkel tehnilist võimalust muus valuutas areste seada.

Eelnõu 8. peatükk (**paragrahv 16**) sätestab registri andmete ja logide säilitamise tähtajad. Samuti säilitatakse registris antavate volituste andmeid. Põhimääruses sätestatakse andmete (sh logide) säilitamise tähtajad vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse⁶ artikli 5 lõike 1 punktis e sätestatud säilitamise piirangu põhimõttele. Säilitamise piirangu põhimõtte kohaselt ei tohi isikuandmeid säilitada kauem, kui see on vajalik selle eesmärgi saavutamiseks, milleks isikuandmeid töödeldakse.

Lõike 1 kohaselt säilitatakse täitmisregistris täiteasja andmeid 5 aastat pärast täitemenetluse lõpetamist. Nimetatud tähtaja määramisel on lähtutud TMS-i § 63 lõike 1 punktis 1 sätestatud täitmisregistri eesmärgist koguda täitemenetluse andmeid ning võimaldada nendele juurdepääsu. TMS-i § 63 lõike 8 punkti 1 kohaselt tehakse täitmisregistri kaudu kättesaadavaks mh andmed ka lõpetatud täiteasjade kohta. Justiitsministri 15. detsembri 2009. a määruse nr 42 „Kohtutäitrimäärustik“ § 29 kohaselt säilitatakse lõpetatud täitetoimikud vastavalt täitedokumendi liigile kas 5 või 10 aastat. Sellest lähtudes on määratud ka täiteasja andmete säilitustähtaeg täitmisregistris. Lihtsuse huvides on sätestatud ühesugune säilitustähtaeg kõigi täiteasjade andmetele ehk kauem kui viis aastat pärast täitemenetluse lõppemist ei hoita ka nende täiteasjade andmeid, mille täitetoimikuid säilitatakse nimetatud tähtajast kauem. Nende täitetoimikutega on ka pärast täiteasja andmete registrist kustutamist endiselt võimalik tutvuda otse menetleja juures. Lõikes 1 nimetatud täiteasja andmeteks loetakse ka täiteasjaga seotud arestide andmed. Seega kohaldub ka neile andmetele lõikes 1 sätestatud tähtaeg.

Lõige 2 sätestab, et täitemenetlusega mitteseotud arestide (sh nii nende seadmise, muutmise kui ka tühistamise) andmeid säilitatakse kolm aastat pärast aresti tühistamist. Tähtaja määramisel on lähtutud riigivastutuse seaduses⁷ kahju hüvitamise taotluse esitamisele sätestatud tähtajast. Andmete kustutamise järel säilivad arestide andmed ilmselt muudes andmekogudes. Kohtuasjadega seotud arestide andmete säilitamist reguleerib ka justiitsministri 8. veebruari 2018. a määrus nr 7 „Maa-, haldus- ja ringkonnakohtu kantselei kodukord“⁸.

Lõige 3 reguleerib volituste andmete säilitamist. Volituste andmeid säilitatakse 3 aastat pärast volituse lõppemist.

Lõike 4 kohaselt säilitatakse andmeid määruse § 9 lõikes 2 nimetatud päringu tegemise ja sellele vastamise kohta 30 päeva. Tähtaja määramisel arvestati päringu esitajate ja päringutele vastajate kujundatud seisukohti. Kuna tegemist ei ole täitmisregistrisse salvestavate andmetega, ei ole päringu töötlemise andmete pikemaks säilitamiseks alust, vaid selle jooksul tuleb registril tagada päringute ja vastuste tõrgeteta osapooltele edastamine.

---

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [määrus \(EL\) 2016/679](#) füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus)

⁷ [RT I, 11.03.2023, 86](#)

⁸ [RT I, 13.02.2018, 9](#)

Lõige 5 reguleerib täitmisregistri logide säilitamist. Logisid säilitatakse kolm aastat pärast registritoimingute tegemist. Nimetatud tähtaja määramisel on lähtutud Justiitsministeeriumi asekancleri 7. mai 2013 korralduse nr 14 „Justiitsministeeriumi infovaradega teostatud toimingute logimine“ punktides 3.6 ja 3.7, mille kohaselt tuleb täitmisregistri turvaklassi arvestades säilitada logisid kolm aastat alates nende tekkimisest.

Eelnõu 9. peatükis esitatakse rakendussätted.

Eelnõu § 17 lõige 1 näeb ette, et krediidi- ja makseasutuste infosüsteemid, uurimisasutuste infosüsteemid ja maksukohustuslaste register liidestuvad registriga pärast õiguslike aluste kontrolli ja asjakohase tehnilise võimekuse loomist. Täitmisregistri põhimääruse kehtestamise ajaks on selgunud, et eelviidatud süsteemid saavad täitmisregistri käivitamisel esialgu liidestuda sellega vaid piiratud ulatuses. See tähendab, et kasutusele võetakse elektrooniline arestimise süsteem ja registrile edastatakse andmeid piiratud ulatuses. Ülejäänud osas vajab registriga liidestamine täiendavaid arendustöid. Sama kehtib ka teiste avaliku võimu kandja süsteemide kohta. Kui avaliku võimu kandjal on vaja täitmisregistrit kasutada talle seadusega pandud ülesande täitmiseks, saab ta õiguslike aluste ja tehnilise võimekuse olemasolul registriga liituda.

Lõige 2 näeb sarnaselt ette, et arestide andmeid edastatakse registriga liidestatud krediidi- ja makseasutustele ja täitemenetluse seadustiku § 63 lõike 2 alusel registriga liidestatud asutustele pärast asjakohase tehnilise võimaluse loomist.

Eelnõu § 18 näeb ette, täitemenetluse seadustiku § 115 lõike 4 esimeses lauses nimetatud viisil edastatud arestide andmed kantakse registrisse pärast asjakohase tehnilise võimaluse loomist. Seadus kohustab krediidi- ja makseasutusi, kes ei kasuta täitmisregistrit, arestimisakti vastu võtma paber kandjal või digitaall kirjatult. Hetkel ei ole tehnilist lahendust selliste arestide andmete registrisse kandmiseks.

Eelnõu §-ga 19 muudetakse Justiitsministri 15. detsembri 2009. a määrust nr 42 „Kohtutäiturimäärustik“. Muudatused on tingitud TMS-i 01.01.2024 jõustunud muudatustest, sh täitmisregistri loomisest.

Punktiga 1 jäetakse määruse preambulist välja viited volitusnormidele, mis alates 01.01.2024 on kehtetud. Punktiga 4 tunnistatakse selguse huvides kehtetuks 4². ja 5. peatükk, kuna nende kehtestamise aluseks olnud volitusnormid on alates 01.01.2024 kehtetud. Punktides 2, 3, 5 ja 6 asendatakse viide täitemenetlusregistrile viitega TMS-i § 63² lõikes 1 nimetatud infosüsteemile.

Eelnõu §-s 20 nähakse ette, et määrus jõustub üldises korras. Määruse volitusnormid on juba kehtivad.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul on puutumus isikuandmete kaitse üldmäärusega, sh reguleerib eelnõu isikuandmete töötlemist ja logide säilitamist. Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõju

Kavandatav muudatus: volitatud töötlejate määramine (sh täitmisregistri andmekoosseisu ja määramisest tulenevad ülesanded)

I sihtrühm: koda

Muudatusega kaasneva mõju valdkond: mõju riigiasutuste korraldusele

Sihtrühmale avalduva mõju kirjeldus ja järeldus olulisuse kohta

Käesoleval ajal peab koda kohtutäiturite tööks vajalikku infosüsteemi, mis võimaldab digitaalset andmevahetust teiste andmekogudega. Kuni riikliku täitmisregistri käivitamiseni täidab koja infosüsteem koos kõigi kohtutäiturite eraldi andmekogudega täitemenetlusregistri funktsioone ja koda on selle vastutav töötaja.

Edaspidi jõuavad kõigi täitemenetluste andmed riiklikku täitmisregistrisse koja infosüsteemi kaudu ning see vajab teatud osas täiendamist, et võtta kasutusele täitmisregistris juba valmis arendatud andmevahetusteenused. Koja süsteemi viidatud täienduste tegemisega kaasneva kulu täpne suurus ei ole teada, kuid tõenäoliselt jääb kulu märgatavalt väiksemaks kui 262 010 eurot, mis kulus kogu täitmisregistri ja selle osaks olevate teenuste arendamiseks. Seega ei ole mõju kojale ilmselt liiga suur.

Täitmisregistri eesmärk on täitemenetluste andmete kogumine ja nendele andmetele juurdepääsu võimaldamine. Seetõttu põhineb täitmisregistri täiteasju puudutav andmestik eelkõige täitetoimiku andmestikul. Seega on üldisel tasemel 2021. aastast alates olnud teada, milliseid andmeid täitmisregister koguma hakkab, kuigi seni on täpsustamata andmete struktuur. Täitmisregistri kasutusele võtmine toob tõenäoliselt esile puudusi seni kasutusel olevate infosüsteemide andmekvaliteedis. Samas tegeleb koda andmekvaliteedi parendamisega ning suhtleb selle käigus kohtutäiturite ja eri asutustega juba praegu pidevalt, seega ei ole sisult tegemist uue ülesandega. Koda selgitas 1. juuni 2023. a kirjas nr 3-9.2/17-1, et „Koda on viimastel aastatel, eriti viimasel paaril aastal seoses Täitise sulgemise ja täitemenetluste andmete siirdamisega täitemenetluste infosüsteemi e-Täitur toimetanud väga intensiivselt andmekvaliteedi parandamise nimel. Kuigi väga palju tööd on tehtud, on parandamist vajavate andmete hulk ikka veel arvestatav.“. Kokkuvõtteks eeldab andmekvaliteedi parendamine kojalt eelkõige senise tegevuse jätkamist.

II sihtrühm: kohtutäiturid

Muudatusega kaasneva mõju valdkond: mõju riigiasutuste korraldusele

Sihtrühmale avalduva mõju kirjeldus ja järelendus olulisuse kohta

Kohtutäituri kui volitatud töötleja peamine ülesanne on kanda koja süsteemi kaudu täiteasjade ja arestide andmed täitmisregistrisse ning hoida need ajakohasena. Täiturid kannavad täiteasjade ja arestide andmeid enda või koja poolt peetavasse infosüsteemi või mõlemasse juba praegu. TMS-i § 63² lõike 3 kohaselt kasutavad kohtutäiturid alates 2024. aasta 1. jaanuarist teiste andmekogudega (sh täitmisregistriga) andmevahetuseks ainult koja infosüsteemi. Sh hakkavad andmed koja süsteemi ja täitmisregistri vahel liikuma automatiseeritult. Selle tõttu suureneb eelkõige kohtutäituritel, kes seni on kasutanud tööks oma infosüsteemi, esialgu vajadus tegeleda andmekvaliteedi parendamisega, sh menetluste hetkeseisu andmete jooksva edastamisega. Muu hulgas peavad kohtutäiturid hoolitsema selle eest, et aresti täitmisregistri kaudu edastamise eelduseks olevad andmed täiteasja kohta on täitmisregistrisse kantud. Praegu näevad inimesed riigiportaali eesti.ee kaudu täiteasja kohta vaid piiratud hulka andmeid. Täitmisregister hakkab isikule kuvama temaga seotud menetluste kohta oluliselt suuremat andmehulka. Seega ei pea kohtutäiturid pikemas perspektiivis enam ilmselt vastama päringutele selliste andmete saamiseks, mida inimesed saavad edaspidi ise vaadata täitmisregistrist. Kokkuvõttes võib kohtutäiturite töökoormus täitmisregistriga kohanemise ajal mõneks ajaks suureneda, kuid pikas perspektiivis võib päringute arv väheneda.

III sihtrühm: RIK

Muudatustega kaasneva mõju valdkond: mõju riigiasutuste korraldusele

Sihtrühmale avalduva mõju kirjeldus ja järelendus olulisuse kohta

Muudatus puudutab RIK-i, kuna RIK peab edaspidi hakkama täitma täitmisregistri volitatud töötleja ülesandeid. Määrusega RIK-ile pandud ülesanded vastavad RIK tavalistele põhiülesannetele infosüsteemide arendamisel ja haldamisel ning andmekogude pidamisel, seetõttu ei vaja RIK ühegi põhimõtteliselt uue kompetentsi väljaarendamist. Sellegipoolest vajab volitatud töötleja ülesannete täitmine paratamatult ressursse. Sellisteks kuludeks on näiteks infosüsteemi jooksvad arenduskulud; ärianalüütiku, halduri ja teenusejuhi kulud, serverite ja arenduskeskkonna kulud ning registri administreerimise kulud. Nimetatud kulude planeeritud suurus 2024. aastal kokku on 190 400 eurot. Samas vabanevad seoses täitmisregistri kasutuselevõtmisega eelarvelised vahendid seniste infosüsteemidega seotud ülesannete täitmise arvelt.

Justiits- ja Digiministeeriumi valitsemisala infosüsteemina reguleerib RIS-i haldamist ja arendamist justiitsministri 29. augusti 2016. a käskkirjaga nr 69 kinnitatud „Justiitsministeeriumi infotehnoloogia

valdkonna planeerimise, juhtimise ja haldamise kord“, kuid olulisi töökorralduse muudatusi see RIK-ile kaasa ei too.

Muud RIK-i jaoks olulist mõju, mida tuleks analüüsida, muudatustega ei kaasne.

Andmekaitsealane mõjuhinang

Andmekoguga kogutakse täitemenetluse andmeid, menetlusosalistel võimaldatakse iseteenindusportaali kaudu saada informatsiooni nende suhtes algatatud täitemenetluste kohta, isikuandmeid töödeldakse eesmärgi saavutamiseks minimaalselt. Täitemenetluste kohta on võimalik täitmisregistrist teavet saada ka kolmandatel isikutel ning avalik-õiguslikke ülesandeid täitvatel asutustel on võimalik andmeid pärida neile õigusaktidega pandud ülesannete täitmise eesmärgil. Muudel kolmandatel isikutel tekib võimalus andmeid pärida, nagu on sätestatud ka praegu kehtivate TMS-i § 63 lõigete 11 ja 12 alusel. Avaandmetega saavad tutvuda nt sellised kolmandad isikud, kellel on lepingusuhtesse astumise eesmärgil vaja saada üldistatud informatsiooni isiku maksedistsipliini kohta. Menetlejal ja koval on võimalus teha täitmisregistrist päringuid neile pandud ülesannete täitmiseks vajalikus ulatuses. Registrele juurdepääsuõiguste andmisel ja äravõtmisel lähtutakse kasutajale õigusaktidega pandud ülesannetest.

Andmekogu volitatud töötleja tagab täitmisregistri käideldavuse ning andmete tervikluse ja konfidentsiaalsuse vastavalt KÜTS-i § 7 lõike 5 alusel Vabariigi Valitsuse või tema volitatud ministri kehtestatud määruses sätestatud nõuetele. See on kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 28 volitatud töötlejale nõutud tingimustega, mille kohaselt volitatud töötleja tagab, et isikuandmeid töötlemas volitatud isikud kohustuvad järgima konfidentsiaalsusnõuet või kehtib nende suhtes asjakohane põhikirjaga määratud konfidentsiaalsuskohustus. Kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 25 nõutud tingimustega, mille kohaselt rakendab vastutav töötleja asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, tagab volitatud töötleja registri nõuetekohase arendamise ja hooldamise ning vastutab teenuseintsidentide käsitlemise ja lahendamise eest ning tagab tehnilise toe toimimise. Andmekogu volitatud töötleja täidab volitatud töötlejale seaduse või muude õigusaktidega pandud ülesandeid ning vastutava töötleja juhiseid ja korraldusi, järgides isikuandmete kaitse normides sätestatud nõudeid.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Täitmisregistri arenduse ja turvatestimise maksumus on 246 000 eurot, millele lisandub projektijuhtimise kulu 16 010 eurot. Andmekogu loomise kogumaksumus on 262 010 eurot. Seda rahastatakse 85% ulatuses Euroopa Liidu regionaalarengu fondist ja 15% riiklikust kaasfinantseeringust Euroopa Liidu struktuurivahenditest projekti „Tegeliku kasusaaja andmete filtreerimise funktsioon teatud rahapesu ja terrorismi rahastamiseks kohustatud isikutele ning usaldushalduste tegelike kasusaajate funktsionaalsuse loomine“ raames. Praeguseks on täitmisregistri käivitamisega seotud arendustegevused lõppjärgus.

Täitmisregistri halduskulu, mis sisaldab registri ülalpidamise ja hilisema arendustegevuse kulu, on hinnanguliselt 100 000 eurot aastas, kaetakse RIK-i eelarvest.

Määruse rakendamisega seoses ei laeku riigieelarvesse tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks ministeeriumitele. Eelnõu koostamise käigus konsulteeriti Registre ja Infosüsteemide Keskuse ja Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Kojaga. Eelnõu esitati avamuse avaldamiseks Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Kojale, Maksu- ja Tolliametile, Rahapesu Andmehüroole, Finantsinspeksioonile, Riigi Infosüsteemi Ametile, Andmekaitse Inspeksioonile, Statistikaametile, Registre ja Infosüsteemide Keskusele, Eesti Pangaliidule ja Eesti Völanöustajate Liidule.

Eelnöule esitasid märkusi ja arvamusi Rahandusministeerium, Siseministeerium, Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda, Maksu- ja Tolliamet, Registre ja Infosüsteemide Keskus, Riigi Infosüsteemi

Amet, Andmekaitse Inspeksioon, MTÜ Eesti Võlanõustajate Liit ja Eesti Pangaliit. Esitatud märkuste ja arvamuste tabel on lisatud käesolevale seletuskirjale.